

Agro-Nieuwsbrief

Uitgave: juni 2011

In deze nieuwsbrief:

Bedrijf

De bank en het risico	2
Wijziging pachtnormen per 1 juli 2011	2
Richtlijnen verbetering paardenwelzijn	5
Inschrijving stille maatschappen in Handelsregister	6

Fiscaal

Waardedruk zelfbewoning bij staking agrarische onderneming	6
--	---

Gecombineerde opgave

Dienst Regelingen start controle grondgebruik	1
Bijstelling oppervlakte na bezwaarschrift mogelijk	4

Juridisch

Bietentelers krijgen alsnog subsidie	3
Mestboete verlaagd naar behaald economisch voordeel	4

Mestwetgeving

Check uw bemestingsplan	3
Natuurterreinen en de mestwetgeving	4
Vrijwillige aanpak fosfaat via voerspoor	5

Subsidies

Subsidieregeling jonge landbouwers	1
Subsidieregeling duurzame stallen	3
Subsidie milieuvriendelijke maatregelen	3
Aanwenden meststoffen belangrijkste reden korting bedrijfstoelage	4
Premiewaardigheid grond kan vervallen door natuursubsidie	5

Belangrijke data

6

Subsidieregeling jonge landbouwers

Voor landbouwers die jonger zijn dan 40 jaar en minder dan drie jaar geleden het bedrijf hebben overgenomen bestaat ook dit jaar de mogelijkheid om gebruik te maken van de Subsidieregeling jonge landbouwers. Het was aanvankelijk de bedoeling dat de regeling op 1 juni zou opengaan. Het besluit tot openstelling is echter nog niet gepubliceerd, zodat de openstellingsperiode nog niet bekend is. Ook zijn de voorwaarden die dit jaar gelden nog niet bekendgemaakt.

Dienst Regelingen start controle grondgebruik

Dienst Regelingen (DR) start met de controle op het grondgebruik, zodra de aanvraagperiode definitief is gesloten, dus na de kortingsperiode. Deze controle gaat dit jaar niet alleen over de zogenaamde dubbelclaims, maar ook over de vraag of de opgegeven grond ook onder de definitie landbouwgrond valt.

Gronden die overwegend een recreatieve of infrastructurele functie hebben, of gronden die door natuurlijke omstandigheden onbruikbaar zijn voor de landbouw, mogen vanaf dit jaar niet meer gebruikt worden voor de uitbetaling van toeslagrechten.

U moet er rekening mee houden dat DR op dit moment al precies weet welke percelen grond u in gebruik heeft. Daarmee heeft zij ook al in beeld welke percelen mogelijk niet bedoeld zijn voor landbouwactiviteiten en welke percelen ook door anderen zijn opgegeven.

Zodra DR belt over een perceel is de controle gestart. U kunt dan een perceel niet meer terugtrekken uit de aanvraag. Een korting op de bedrijfstoelage kan het gevolg zijn. De kortingen kunnen fors uitpakken.

In 2011 gelden dezelfde kortingsregels als in 2010:

- als de afwijking kleiner is dan 3% of kleiner dan 2 hectare volgt geen korting, maar wel een

correctie op grond van de afwijkende oppervlakte, hierdoor zullen niet alle toeslagrechten uitbetaald en benut kunnen worden;

- als de afwijking meer dan 3% maar minder dan 20% bedraagt, ontvangt men nog wel subsidie, maar volgt een korting op dat deel wat wel juist is aangevraagd ter grootte van twee maal het afwijkingpercentage;
- als de afwijking groter is dan 20%, zoals in bovenstaand voorbeeld, dan is sprake van uitsluiting van subsidie in het betreffende jaar. U ontvangt dus geen bedrijfstoelage;
- als de afwijking groter is dan 50% volgt een uitsluiting van subsidie in het betreffende jaar en één keer het uitsluitingbedrag voor toekomstige betalingen voor GLB-subsidies. Dit bedrag wordt ingehouden totdat het uitsluitingbedrag bereikt is of totdat er 3 jaren verstreken zijn.

De bank en risico

Banken zullen kredietaanvragen steeds vaker afwijzen vanwege het risico. Dat risico zit niet alleen in de bedrijven die gefinancierd moeten worden, maar ook in het oordeel over de markt en bij de banken zelf. Wat speelt er?

Ten opzichte van enkele jaren geleden is het risicoprofiel in de ondernemingen niet echt veranderd. Het eigen vermogen is meestal niet veel gewijzigd, dezelfde persoon heeft nog de dagelijkse leiding en toch vindt de bank het risico van het verlenen van krediet nu ineens te groot. In de praktijk zien we dat terug doordat banken erg voorzichtig zijn met het verstrekken van krediet aan het MKB en de agrarische bedrijven. De markt van het MKB en de agrarische bedrijven bestempelt de bank als risicovol, omdat de afnemers (vaak consumenten of bedrijven die leveren aan consumenten) de hand op de knip houden. Hierdoor beschouwt de bank het risico nu vaak hoger bij dezelfde ondernemer, dezelfde resultaten en dezelfde instelling.

Een andere kant van het risico is het beleid van de bank zelf. Een risico voor de bank zijn de sectoren waaraan zij kredieten verstrekken. De geschiedenis heeft geleerd dat een hele sterke positie in de glastuinbouw, meubelzaken of autobedrijven risicovol is. Grote problemen in de glastuinbouw vertaalden zich naar problemen bij de banken die deze bedrijven gefinancierd hebben. Banken zullen aan bedrijven in sectoren waarin zij te sterk vertegenwoordigd zijn extra zekerheden vragen of zelfs financieringen weigeren.

Verder spelen de strengere Europese regels, het zogenaamde Basel Eendakkoord, een rol. Tot voor kort kon een bank voor elke € 1 eigen geld ongeveer € 11 bijlenen om vervolgens € 12 aan ondernemers uit te lenen. Afhankelijk van het risico kan een bank straks voor elke € 1 eigen geld ongeveer € 8 tot € 9 bijlenen om vervolgens € 9 tot € 10 aan ondernemers uit te lenen. Dit is afhankelijk van de risico's die de bank

loopt. De mogelijkheid voor banken om kredieten te verstrekken is daarmee met ongeveer 20% tot 30% ingeperkt. De bank kan dit oplossen door meer risico bij de ondernemer te leggen (de bank eist meer eigen geld) of de bank zal zelf voor meer eigen vermogen moeten zorgen. Beide zaken spelen op dit moment. Ondernemers merken dat banken hogere eisen stellen en banken druk bezig zijn hun eigen vermogen te versterken om te voldoen aan Basel III. De vermogenspositie van banken wordt ook bedreigd. De schuldencrisis in Zuid-Europa kan gevolgen hebben voor de vermogenspositie van banken. Dit geldt ook voor de gevolgen van het eventueel beperken van de hypotheekrenteaftrek of een dip in de vastgoedmarkt (kantoren en bedrijfsruimten). Doordat het eigen vermogen van de bank de mogelijkheid om geld uit te lenen bepaalt, zijn deze risico's op termijn ook een risico voor de financieringen van bedrijven.

Als ondernemer moet u rekening houden met deze bankperikelen. U kunt maar één ding doen. Overtuig de bank met uw resultaten, uw plannen en uw persoonlijke kwaliteiten dat het risico van kredietverlening aan u zeer beperkt is. Ofwel dat de bank blij mag zijn met u als klant!

Wijzigingen pachtnormen per 1 juli 2011

Het Landbouw Economisch Instituut heeft de hoogst toelaatbare pacht prijzen voor 2011 berekend. Deze nieuwe pachtnormen gaan in op 1 juli 2011.

De slechte resultaten in de melkveehouderij werken vooral door in de berekening van de pachtnormen in de pachtgebieden met overwegend melkveehouderij. Het veranderpercentage in deze gebieden ligt tussen minus 17% en plus 2%. Door de redelijke tot goede bedrijfsresultaten in de akkerbouw in de afgelopen jaren varieert het veranderpercentage in de akkerbouwgebieden en gemengde gebieden van plus 2% tot plus 24%.

Pachtprijsgebied	Norm 2011	Norm 2009	Veranderpercentage
<u>Los bouw- en grasland</u>			
Bouwhoek en Hogeland	697	599	16
Veenkoloniën en Oldambt	431	421	2
Noordelijk weidegebied	619	627	-1
Oostelijk veehouderijgebied	613	635	-3
Centraal veehouderijgebied	635	646	-2
IJsselmeerpolders	1.041	942	11
Westelijk Holland	396	404	-2
Waterland en Droogmakerijen	429	514	-17
Hollands/Utrechts weidegebied	542	533	2
Rivierengebied	769	667	15
Zuidwestelijk akkerbouwgebied	660	606	9
Zuidwest-Brabant	631	570	11
Zuidelijk veehouderijgebied	679	736	-8
Zuid-Limburg	670	539	24
<u>Los tuinland</u>			
Westelijk Holland *)	1.247	1.678	-26
Rest van Nederland	1.235	1.589	-22

*) excl. boomkwekerij in het landbouwgebied Boskoop en Rijneveld

De hoogst toelaatbare pachtprizen voor agrarische bedrijfsgebouwen stijgen ten opzichte van 2009 met 3,14%, voor agrarische woningen met 2,52%.

Subsidieregeling duurzame stallen

In de periode 1 juli t/m 15 augustus 2011 wordt de subsidieregeling voor investeringen in integraal duurzame stallen opengesteld.

Deze subsidieregeling is bedoeld voor landbouwers die willen investeren in huisvesting voor dieren en daarbij verder gaan dan de wettelijke eisen voor dierenwelzijn en zorgen dat de hele stal duurzaam of duurzamer wordt. De investering moet leiden tot een ammoniakemissie die maximaal 75% bedraagt van de maximale emissiewaarde voor een specifieke diercategorie.

Er wordt 40% van de meerkosten van de stal vergoed met een maximum van € 250.000. De meerkosten zijn het verschil tussen de norminvestering en de duurzame investering. De extra kosten moeten gemaakt worden voor verbetering van dierenwelzijn, en voor verbetering van het milieu of diergezondheid. Voor 27 september 2013 moeten de investeringen zijn uitgevoerd en moet de aanvraag voor subsidievaststelling ingediend zijn.

Aanvragen moeten via 'mijn dossier' aangevraagd worden bij Dienst Regelingen. Bij een overschrijding van het budget vanwege indiening van meer aanvragen, worden de aanvragen door een commissie op een aantal aspecten beoordeeld en op basis hiervan gerangschikt.

Binnen vier maanden na sluiting van de openstellingsperiode krijgt de aanvrager een beslissing van DR. Pas na ontvangst van deze brief mag gestart worden met de uitvoering van de investeringsplannen.

Tip: Geef een duidelijke toelichting op de aanvraag, waarbij de bijzondere aspecten van het project uitvoerig worden beschreven.

Check uw bemestingsplan

Het aanbrengen van noodzakelijke wijzigingen in het opgestelde bemestingsplan wordt in de praktijk vaak vergeten. Het gaat dan vooral om wijzigingen die invloed hebben op het toe te passen bemestingsadvies of op de relatie tussen bemesting en de gebruiksnormen. Nu de Gecombineerde opgave ingezonden is, is het daarom zinvol om na te gaan of het bemestingsplan nog actueel is. Denk daarbij aan de juistheid van het bouwplan, het opnemen van scheurmonsters bij de vernietiging (scheuren) van grasland en de verwachte (gemiddelde) veebezetting.

Ga ook na wat de stand van zaken is met betrekking

tot de afvoer van mest. In de praktijk blijkt regelmatig dat de gehalten aan stikstof en fosfaat tussen de verschillende jaren nogal varieert. Kijk daarom goed of de af te voeren hoeveelheid mest in m³'s bijgesteld moet worden.

Bietentelers krijgen alsnog subsidie

In 2009 was er sprake van een massale belangstelling voor de subsidieregeling investeringen door suikerbietentelers. Van de ruim 10.000 aanvragen zijn er uiteindelijk maar ongeveer 400 toegewezen. Een aantal bietentelers voelde zich door de uitvoerder benadeeld, omdat de toezeggingen op de site van DR niet werden nagekomen.

Op de site werd meegedeeld dat ontbrekende stukken bij de aanvraag op verzoek alsnog binnen veertien dagen moesten worden opgestuurd. Zonder deze stukken op te vragen en zonder te controleren of de aanvragen voldeden aan de voorwaarden van de loting, was Dienst Regelingen overgegaan tot loting. Hierdoor voelden de betrokken aanvragers zich benadeeld. Nadat de bezwaren tegen deze werkwijze in eerste instantie werden afgewezen, is na een aantal beroepszaken bij de sector Bestuursrecht van de Rechtbank de aanvragers alsnog de mogelijkheid geboden hun investeringsplannen met subsidie uit te voeren.

Moraal van dit verhaal: u moet zich aan de voorwaarden van de regeling houden, DR ook!

Subsidie milieuvriendelijke maatregelen

De subsidieregeling voor milieuvriendelijke maatregelen wordt naar verwachting opengesteld in de periode 1 juli tot en met 15 augustus 2011. Via het DR-loket kunnen aanvragen ingediend worden voor:

1. Mestverwerking:
machines of installaties die op het eigen bedrijf geproduceerde dierlijke mest zodanig verwerken dat de toepassingsmogelijkheden voor landbouwdoeleinden worden vergroot. De verwerkte mest moet voor minimaal 60% worden aangewend op de landbouwonderneming van de aanvrager;
2. Rijenbemesting:
met GPS uitgevoerde rijenbemester waarmee meststoffen bij open teelten plaats specifiek kunnen worden toegediend;
3. Energie:
machines of installaties voor zover deze op de landbouwonderneming energie of uitsluitend hernieuwbare energiebronnen produceren, energie of warmte hergebruiken of besparen (biomassaketel, zonneboiler, warmtepomp, warmtepompboiler, combiwaterpomp).

De voorwaarden van deze regeling zijn nog niet bekend. De investeringscategorie "vergroting mestopslagcapaciteit" wordt dit jaar niet opengesteld.

Aanwenden meststoffen belangrijkste reden korting bedrijfstoeslag

De belangrijkste kortingsgrond voor de bedrijfstoeslag in de afgelopen jaren betrof de aanwending van dierlijke meststoffen. Veel boetes en waarschuwingen van de AID hebben tot een korting van 20% op de uitbetaling van de bedrijfstoeslag geleid. De beleidsregels schrijven voor dat het niet-emissiearm aanwenden van meststoffen als een opzettelijke overtreding moet worden gezien, waarop automatisch een korting van 20% volgt.

Ook dit voorjaar zijn al weer een aantal collega's van u gewaarschuwd. De ervaring met eerdere zaken leert dat het AID-rapport aan minimale eisen moet voldoen en dat ook de landbouwer vast moet leggen wat er tijdens de controle (ook bij een waarschuwing) is gepasseerd. De AID stelt zich op het standpunt (en dat wordt door Dienst Regelingen en de rechtbank overgenomen) dat wanneer een landbouwer doorgaat met het onjuist aanwenden van meststoffen het een bewuste overtreding is. De AID accepteert het dat een boer stopt als de eerste tank niet goed gaat, bijvoorbeeld door hele dikke mest of moeilijke (natte) omstandigheden. Doorgaan is in de ogen van de AID opzets.

In veel AID-rapporten staat echter alleen maar een globale aanduiding van de overtreding, terwijl het besluit gebruik meststoffen nauwkeurig omschrijft waaraan moet worden voldaan. Dit betreft onder andere de afstand tussen de sleufjes en de diepte. Zorg ervoor dat na afloop van een controle u wel alle feiten op een rijtje hebt, ook als het blijft bij een waarschuwing.

Bijstelling oppervlakte na bezwaarschrift mogelijk

Indien u een bezwaarschrift ingediend heeft of nog gaat indienen tegen de door Dienst Regelingen vastgestelde perceelsoppervlakte in 2010, dan kunt u na de afhandeling van het bezwaarschrift de via de Gecombineerde opgave 2011 opgegeven oppervlakte nog veranderen. Dit betekent dat er geen gevolgen hoeven te zijn voor de uitbetaling 2011, als het bezwaarschrift ongegrond wordt verklaard.

Aanvankelijk stelde Dienst Regelingen dat het opgeven van een grotere perceelsoppervlakte in combinatie met een bezwaarschrift voor eigen risico van de aanvrager was. De staatssecretaris van EL&I heeft dit nu aangepast.

Direct nadat er op het bezwaarschrift is beslist, neemt Dienst Regelingen contact op met de aanvrager over de uitkomst. Als het bezwaarschrift gegrond is, neemt Dienst Regelingen de oppervlakte over zoals die is opgegeven. Is het bezwaarschrift ongegrond of deels

ongegrond, dan overlegt Dienst Regelingen met de aanvrager of deze de oppervlakte wil bijstellen. Als de aanvrager de oppervlakte wenst bij te stellen, dan verwerkt Dienst Regelingen dit en krijgt de aanvrager hiervan een schriftelijke bevestiging. Indien de oppervlakte niet wordt bijgesteld, worden de mogelijke gevolgen uitgelegd. Bijvoorbeeld dat er niet voldoende oppervlakte is om alle toeslagrechten uit te betalen of dat er een korting kan worden berekend.

Mestboete verlaagd naar behaald economisch voordeel

Een melkveebedrijf in de provincie Utrecht gaf in 2007 bij de Gecombineerde opgave een aantal percelen grasland op, totaal groot 10 ha, in de provincie Friesland. Naar aanleiding van een AID-controle op de naleving van de gebruiksnormen, concludeerde Dienst Regelingen dat het gebruik van de percelen niet bij het melkveehouderijbedrijf lag. De grondeigenaren bewerkten de percelen en kregen als tegenprestatie de opbrengst van de gronden (gewas, ruwvoer). De melkveehouder mocht deze grond daarom niet meetellen voor zijn bedrijf. Gevolg was ook dat niet meer werd voldaan aan de derogatie-eis van minimaal 70% grasland. Hij kreeg daarom een mestboete opgelegd van ruim € 173.100.

Na afwijzing van zijn bezwaarschrift door Dienst Regelingen, ging de melkveehouder in beroep bij de rechtbank. De rechtbank oordeelde dat de melkveehouder te goeder trouw was. Hij was zich er niet van bewust dat het gehuurde land niet meegeteld mocht worden bij de oppervlakte landbouwgrond behorende bij zijn bedrijf. Vanaf het begin van de AID-controle had hij volledige openheid van zaken gegeven en geen pogingen gedaan om de waarheid te verhullen.

Uit berekeningen van de melkveehouder bleek dat het genoten financiële voordeel, uitgaande van mestafvoerkosten van € 12,50 per ton, uitkwam op € 53.700. Dit betekende dat het bestraffende element van de opgelegde mestboete € 173.100 - € 53.700 = € 119.400 bedroeg. De rechter vond dat de geringe verwijtbaarheid van de melkveehouder meegenomen moest worden in de hoogte van de mestboete. Er was geen reden om te veronderstellen dat een bestraffingelement ter hoogte van € 119.400 uit het oogpunt van speciale of generale preventie nodig was. Er viel verder niet in te zien welke andere strafdoelen met een dergelijk bestraffingelement gediend zouden zijn.

De rechtbank stelde de mestboete vast op het behaalde economische voordeel, vermeerderd met 25%, dus op € 53.700 + € 13.425 = € 67.125.

Natuurterreinen en de mestwetgeving

Natuurterreinen worden in de mestwetgeving niet

gezien als landbouwgrond. Deze percelen tellen daarom niet mee in de gebruiksruijme.

Laat u uw dieren grazen op een natuurterrein, dan horen zij op dat moment niet bij uw bedrijf. De mestproductie van deze dieren hoeft u niet mee te tellen. Leg daarom in uw administratie de gegevens met betrekking tot het "uitscharen" van dieren naar natuurterreinen vast. Dit betreft het aantal dieren, de diercategorie, de datum van uitscharen en de datum van terugkomst. Op basis daarvan kunt u aan het eind van het jaar uitrekenen hoeveel mest hiermee is geproduceerd. Deze hoeveelheid mag u in mindering brengen op de mestproductie op het eigen bedrijf. Dit betekent enerzijds dat u eerder in aanmerking komt voor boer-boertransport (minimaal 80% van de fosfaatproductie is op eigen bedrijf te plaatsen), maar anderzijds dat minder mest via boer-boertransport afgevoerd mag worden.

Of u mest mag uitrijden op de natuurterreinen hangt af van de regels voor het beheer. Als in het beheerregime voor het desbetreffende natuurterrein niet is vastgelegd hoeveel dierlijke mest u mag gebruiken, dan gelden de volgende regels:

- op natuurterrein dat bestaat uit grasland (ten minste 50% gras bestemd voor beweiding / voederwinning) mag maximaal 70 kg fosfaat en 170 kg stikstof uit dierlijke mest per hectare per jaar gebruikt worden;
- op natuurterrein met een andere begroeiing mag maximaal 20 kg fosfaat uit dierlijke mest per hectare per jaar gebruikt worden.

De mest die u op natuurterrein gebruikt, telt mee als afvoer voor uw bedrijf. U moet hiervoor wel een vervoersbewijs dierlijke meststoffen opmaken en inzenden naar Dienst Regelingen.

Vrijwillige aanpak fosfaat via voerspoor

Om drastische maatregelen door de overheid te voorkomen, moet de veehouderijsector voor eind 2011 duidelijk maken hoe het fosfaatoverschot in 2015 wordt weggewerkt. Dit kan (deels) opgelost worden door een vergroting van de export van mest of de verplichte verwerking van bedrijfsoverschotten. Op 20 april hebben LTO en Nevedi (Nederlandse Vereniging Diervoederindustrie) een plan gepresenteerd om de fosfaatproductie te verminderen via het voerspoor.

Doelstelling is dat veehouders op vrijwillige basis de fosfaatproductie gaan verminderen. Dit zou in 2011 al moeten leiden tot een vermindering van 5 miljoen kg fosfaat in de varkenshouderij en 5 miljoen kg in de melkveehouderij. In 2013 zou nog eens een vermindering van de fosfaatuitscheiding met 10 miljoen kg gerealiseerd moeten worden. De pluimveehouderij is vrijgesteld van dit voerspoor, aangezien in deze sector de fosfaatgehalten in het voer al laag zijn.

In de varkenshouderij wordt gewerkt met

streefwaarden voor de fosfaatbenutting. Hiervoor wordt een kengetal ontwikkeld wat grofweg de verhouding weergeeft tussen de hoeveelheid in biggen en vlees vastgelegd fosfaat en de via het voer aangevoerde hoeveelheid fosfaat. De benutting kan verbeterd worden door managementmaatregelen (bijvoorbeeld klimaatbeheersing, keuze van bijproducten) of gebruik van fosfaatarm voer. Na een periode van vrijwilligheid volgt in deze sector een verordening (2012?) die een bepaalde fosfaatbenutting voorschrijft en overtredingen bestraft met een boete.

In de (intensieve) melkveehouderij wordt de fosfaatbenutting berekend op basis van de Bedrijfs Specifieke Excretie (BEX). Voor de niet-BEX bedrijven (veelal extensievere bedrijven) is de doelstelling om de fosfaataanvoer in mengvoer en droge/natte grondstoffen te verlagen met 10%. Mocht deze aanpak onvoldoende resultaat opleveren, dan volgt ook voor deze sector een verplichtende maatregel.

De hogere kostprijs van fosfaatarm voer kan mogelijk (deels) gecompenseerd worden door lagere mestafzetkosten. Dit is het geval indien meer mest met een lager fosfaatgehalte afgezet kan worden op eigen grond of op grond nabij het bedrijf.

Richtlijnen verbetering paardenwelzijn

De Sectorraad Paarden (SRP) heeft een plan ter verbetering van het paardenwelzijn opgesteld. Deze welzijnseisen hebben betrekking op voeding, huisvesting en beweging, gezondheid en gedrag (sociaal contact). De eisen worden deze zomerperiode verder uitgewerkt en vervolgens vastgelegd in regelgeving.

Voorbeelden van de eisen zijn:

- er komen minimeisen voor staloppervlaktes. Het huisvesten van paarden in stands wordt per 1 januari 2017 verboden;
- de sector vindt dat het gebruik van prikkeldraad voor paardenweides verboden moet worden;
- het houden van één paard wordt als onwenselijk beschouwd. Er komt geen verbod op het houden van één paard, maar ieder paard dient wel dagelijks mogelijkheden te hebben om sociaal contact te hebben met één of meer soortgenoten.

Premiewaardigheid grond kan vervallen door natuursubsidie

In beginsel kan een perceel landbouwgrond gebruikt worden voor zowel het verzilveren van toeslagrechten als het aanvragen van een beheersubsidie. Echter als gevolg van het beheerpakket kan het perceel wel de status van landbouwgrond verliezen, waardoor er geen toeslagrechten meer op kunnen worden

uitbetaald.

In een zaak voor het College van Beroep voor het bedrijfsleven (CBB) kreeg een landbouwer een forse korting op zijn bedrijfstoelage 2008. Bij een veldcontrole had de AID geconstateerd dat op enkele percelen grasland dermate veel riet stond dat er geen sprake meer was van landbouwgrond. Deze percelen telden daarom volgens Dienst Regelingen niet mee bij de berekening van de bedrijfstoelage. Aangezien de afwijking tussen de opgegeven en de geconstateerde oppervlakte meer dan 3% bedroeg, werd aan de landbouwer nog een extra korting opgelegd.

De landbouwer had op deze percelen in 2003 het beheerpakket "bonte hooiweide" aangevraagd. Als gevolg van het geldende beheerregime was geleidelijk een andere vegetatie ontstaan, waaronder verschillende rietsoorten, wat ook de bedoeling van het pakket was.

Het CBB oordeelde dat Dienst Regelingen de betwiste percelen terecht buiten de berekening voor de bedrijfstoelage had gehouden. In dergelijke omstandigheden zal volgens het CBB de landbouwer moeten kiezen tussen steun op basis van de bedrijfstoelageregeling of subsidies voor het voeren van landschapsbeheer.

Inschrijving stille maatschappen in Handelsregister

Veel ondernemingen waren verplicht zich in te schrijven in het Handelsregister bij de Kamer van Koophandel. Per 1 januari 2010 is dit ook verplicht geworden voor agrarische ondernemingen.

Er is sprake van een onderneming indien een voldoende zelfstandig optredende organisatorische eenheid van een of meer personen bestaat waarin door voldoende inbreng van arbeid of middelen, ten behoeve van derden diensten of goederen worden geleverd of werken tot stand worden gebracht met het oogmerk daarmee materieel voordeel te behalen.

De inschrijving van stille maatschappen was tot voor kort niet mogelijk. Een stille maatschap is een samenwerking tussen meerdere partijen waarbij het kenmerk is dat deze samenwerking niet extern bekend is. Het Ministerie van EL&I heeft nu besloten dat stille maatschappen met een onderneming zich per 16 mei 2011 alsnog moet inschrijven in het Handelsregister.

Bij deze inschrijving moet in de naam van de stille maatschap de woorden "stille maatschap" worden opgenomen. Voor extern optreden is het echter verstandig om de gekozen handelsnaam van de onderneming zonder de woorden "stille" of "maatschap" te gebruiken. Doet u dit wel, dan wordt het samenwerkingsverband al snel als openbare maatschap of vennootschap onder firma gezien. Dit kan grote gevolgen hebben voor de aansprakelijkheid van de vennoten.

Als de stille maatschap onder een andere rechtsvorm is ingeschreven, moet overwogen worden de huidige rechtsvorm om te zetten naar een stille maatschap.

Waardedruk zelfbewoning bij staking agrarische onderneming

Bij staking van een agrarische onderneming mag een waardedruk wegens zelfbewoning van 35% op het woongedeelte van de boerderij toegepast worden. De waardedruk is alleen van toepassing op voormalige bedrijfsgebouwen indien deze zijn aan te merken als aanhorigheden van de woning en niet direct en in volle omvang afzonderlijk verhuurd kunnen worden.

Er is sprake van een aanhorigheid indien het om een gebouw of ruimte gaat dat bij de woning hoort, gebruikt wordt voor woondoeleinden en dienstbaar is aan de woning. Een voorbeeld van een aanhorigheid is een garage waarin de privéauto en fietsen gestald worden.

Belangrijke data

17 januari t/m 30 november 2011

Aanvraagperiode subsidie beroepsopleiding en voorlichting biologische landbouw

1 juli t/m 15 augustus 2011

Aanvraagperiode subsidie investeringen in integraal duurzame stallen

1 juli

Openstelling aanvraagperiode SDE+ (onder voorbehoud)

1 juli t/m 15 augustus 2011

Aanvraagperiode subsidie milieuvriendelijke maatregelen (onder voorbehoud)

Met onze Agro-Nieuwsbrief willen wij u op de hoogte houden van de ontwikkelingen die mogelijk uw bedrijf raken. Wij hebben aan de samenstelling de grootst mogelijke zorg besteed. Wij aanvaarden echter geen aansprakelijkheid voor niet (meer) juiste informatie. Wilt u op basis van deze informatie actie ondernemen, dan is nader advies noodzakelijk. Voor een dergelijk advies kunt u een afspraak maken met uw relatiebeheerder en/of onze agrarische adviseur Kees Westeneng AA/FB.